

Ala xa masenyi singe Annabi Piyeri naxan sebe Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isa xa xεεra Piyeri nan yi Kitaabui sebe Isayankae ma, naxee nu yensenxi yire wuyaxi Rōma mangeya bun ma. Na waxati Rōma nu bara nō jamane gbegbe ra. Rōma na jamane neene masoto, a mu tondima na jamane xa a gbe diine rabatu, kōnō a nu wama ne na jamane xa Rōma xa kuyee fan batu. Isayankae mu tin na rabade Ala xa seriyε xa fe ra. E nu a kolon Ala keren nan a ra. Na kui, Rōma mangasanyi naxa e jaxankata a jaaxi ra.

Piyeri yi Kitaabui sebexi ne, alako a xa Isayankae ralimaniya naxee nu na na tōre mooli kui. A naxa a fala e be a tōre naxan fatanxi fe fanyi rabafe ra, a na mu jaaxu, yaagi mu na a kui. A man naxa Isa xa faxe masen e be misaali ra, alako e xa a kolon Alatala na e seeti ma e xa tōre kui, a man fama ne e rakelide faxe ma. Na birin nōma findide limaniya ra Isayanka birin be naxee tōrōma e xa danxaniya xa fe ra.

Piyeri fe gbegbe masenma danxaniyatōe be e jere ki xa fe ra. A won yamarima won xa bira Ala xa seniyenyi foxo ra. Xa won findixi Ala foxirabiree nan na, a lanma won xa jere a xa kira xon ma. Ala xa won mali na kui. Amina.

Ala xa masenyi singe

Annabi Piyeri naxan sebe

Xeebui

¹ N tan Piyeri, Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa xεera, n bara wo xeebu yi sebeli ra, wo tan mixi sugandixi naxee yensenxi jamanεe ma alo Pontu, Galati, Kapadose, Asi, nun Bitiniya, e findi xone ra dennaxe. ² Baba Ala nu bara wo sugandi kabi a rakuya alo a nu wama a xon ma ki naxe. A Xaxili bara wo raseniyeen, alako wo xa Ala xa Mixi Sugandixi Isa xui ratinme, wo man xa seniyeen a wuli saabui ra. Ala xa hinne nun bojesa xa gbo wo yi ra.

Ala xa kisi

³ Tantui na Ala be, won Marigi Isa Ala xa Mixi Sugandixi Baba. A bara kinikini won ma, a a niya won xa bari a neene ra Isa xa marakeli saabui ra. A to Isa rakeli faxe ma, a naxa a niya won fan xa a kolon kisi na won be yare. ⁴ Na kisi findixi ke seniyeenxi nan na naxan mu jonma, naxan mu kanama, naxan nagataxi won be ariyanna kui. ⁵ Wo to danxaniyaxi Ala ma, a wo makantama ne a senbe ra, alako wo xa kisi soto, a fama naxan naminide wo ma waxati donxo.

⁶ Na kui, seewe na wo be, hali wo to na toore mooli birin kui yi saxanyi. ⁷ Na fe xorochoe a niyama ne fe jaaxi birin xa ba wo xa danxaniya kui, a xa findi danxaniya sabatixi ra. A maniyaxi xεema nan na naxan gbi bama te ra. Wo xa danxaniya tide gbo xεema be. Ala xa Mixi Sugandixi Isa na fa, a wo matoxoma ne, a wo xun nakelima ne, a wo binyama ne wo xa danxaniya

xa fe ra. ⁸ Wo bara Isa xanu, hali wo to mu a toxi. Hali wo to mu a toxi fa, wo lama a ra. Sɛɛwɛ xungbe naxan tagi mu nɔma rabade, a bara gbo yɛ wo yi, ⁹ barima wo bara kisi soto, wo xa danxaniya nu wama naxan xɔn.

Namijɔnmɛɛ xa masenyi

¹⁰ Namijɔnmɛɛ yati nu katama ki fanyi ra na kisi xa fe kolonfe wo naxan sotoxi Ala xa hinne saabui ra. ¹¹ E nu wama na kisi fa tɛmui nun a fa ki kolonfe Ala xa Mixi Sugandixi Xaxili naxan xa fee masen e bɛ. Na Xaxili naxan nu sabatixi e i, a naxa Ala xa Mixi Sugandixi xa tɔɔrɛ nun a xa xunnakeli masen e bɛ beenun nee xa raba. ¹² Ala a masen nɛ namijɔnmɛɛ bɛ, a e mu nu na xɛɛra ibafe e xa waxati mixie xa bɛ. E nu na a ibafe wo tan nan bɛ. E xɛɛra naxan ibaxi, mixi gbɛtɛɛ bara na xibaaru fanyi ti wo bɛ Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, naxan kelixi koore ma. Hali malekɛɛ yati wama na masenyi kolonfe.

Danxaniyatɔɛ xa seniyenyi

¹³ Na nan a ra, a lan wo xa wo xaxili yailan fe ma wo naxan nabama, wo xa wo jɔxɔ sa wo yɛtɛ xɔn ma, wo xa wo xaxili birin ti Ala xa hinne ra, a naxan fima wo ma Ala xa Mixi Sugandixi Isa fa lɔxɔɛ. ¹⁴ Wo naxa bira wo waxɔnfe jaaxi fɔxɔ ra alɔ wo nu a rabama ki naxɛ beenun wo xa Isa kolon. Wo xa wo Baba Ala xui rabatu. ¹⁵ Wo jɛrɛ ki xa seniyen alɔ Ala naxan wo xilixi a seniyenxi ki naxɛ. ¹⁶ A sɛbɛxi Kitaabui kui, «Wo xa seniyen, barima n tan seniyen.» ¹⁷ Wo nɛ Ala maxandima, wo a falama a bɛ a wo Baba, Ala naxan mixi birin makiitima a wali ra tinxinyi ra. Na kui, waxati

dɔnxɔɛ naxan luxi wo be yi dunɔpa bendɛ funi fari, wo a masen wo jɛrɛ ki ma a wo a binyaxi.

¹⁸ Wo xun mu saraxi se ra naxan kanama alɔ xɛɛma nun gbeti. Ala bara wo ratanga wo babae jɛrɛ ki kobi ma. ¹⁹ Wo xunsaraxi Ala xa Mixi Sugandixi wuli nan na, naxan baxi sɛrɛxɛ ra, alɔ yɛxɛɛ fanyi lanyuru yo mu na naxan ma. ²⁰ Ala nu bara a sugandi beenun dunɔpa xa daa, kɔnɔ a naxa a masen dunɔpa be yi waxati dɔnxɔɛ wo tan nan xa fe ra. ²¹ Wo danxaniyaxi Ala ma a tan nan saabui ra, Ala naxan nakeli faxɛ ma, a fa a xun nakeli. Na kui, wo la Ala ra, wo xa wo xaxili ti a ra.

²² Wo to bira nɔndi fɔxɔ ra, wo bara sɛniyɛn, xanunteya fiixɛ bara lu wo bɔjɛ ma wo ngaxakɛrenyie bɛ. Na na a ra wo xa wo bore xanu wo bɔjɛ birin na. ²³ Wo bara bari a nɛnɛ ra Ala xa masenyi saabui ra. Na masenyi misaalixi sansi xɔri nan na, naxan mu kanama abadan. A mu kanama alɔ sansi xɔri boore naxan sama bɔxi ma. ²⁴ Ibunadama misaalixi sansi nan na. A xa nɔrɛ luxi alɔ sansi fugaxi. Sansi tan lisima nɛ, a fuge fa bira, ²⁵ kɔnɔ Marigi xa masenyi tan buma abadan. Na masenyi nan findixi xibaaru fanyi ra naxan ibaxi wo bɛ.

2

Ala xa Nama

¹ Wo xa fe naaxi, wule, filankafuɔpa, milanteya, nun xili kanɛ bɛpin. ² Wo xa bira Ala xa masenyi fɔxɔ ra alɔ diyɔrɛ wama xɔjɛ xɔn ki naxɛ. Na nɔma a niyade wo xa kisi xa sabati, ³ barima wo bara Ala xa hinne kolon.

⁴ Wo wo makore Isa ra naxan misaalixi geme kende ra banxi tima naxan fari. Adamadie bara mee a ra, kono Ala tan na geme nan sugandixi barima a rafan a ma ki fanyi ra. ⁵ Wo fan misaalixi geme kendee nan na naxee tixi Ala Xaxili xa banxi ra. Wo bara findi serexedube seniye xie ra alako wo xa wo bone ba serexe ra Ala xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra. Na nan nafan Ala ma.

⁶ A sebexi Kitaabui kui,
«N bara geme nde sugandi, naxan tide gbo.
N a doxoma Siyoni ne, a findi tuxui geme nan na.
Naxan lama a ra,
na kanyi mu yaagima.»

⁷ Wo tan naxee danxaniyaxi, naxee lama a ra a na geme sugandixi tide gbo, xunnakeli na wo be. Kono yi masenyi sebexi danxaniyatarae nan be,
«Banxitie mee geme naxan na,
na nan findixi geme kende ra banxi tuxui ma.»

⁸ A man masenxi,
«Mixie e sanyi radinma na geme ra, e fa bira.»
E birama ne barima e mu tinma Ala xa masenyi ratinmede. Ala bara na ragiri e ma. ⁹ Kono Ala wo bonsoe nan sugandixi, a xa findi mange xa serexedubee ra. A wo si raseniye n, a wo xunsara. A naxa wo ramini dimi kui, wo xa lu a xa nore bun ma. A na birin naba ne alako wo xa a matoxo dunija ma. ¹⁰ Singe wo mu nu findixi si ra, kono yakosi wo bara findi Ala xa nama ra. Singe Ala mu nu kinikinixi wo ma, kono yakosi xa kinikini bara kamali wo be.

¹¹ N xanuntenyie, wo xa limaniya. Wo naxa bira dunija fee foxo ra, barima nee wo bama

Ala xa kira nan xɔn ma. Bekae mu na wo ra. Wo xɔnyi mu na yi dunija bende fɔni fari xa ra. ¹² Wo xa dunija mixie xa tɔɔɔɔge xun nakana wo xa wali fanyi saabui ra, alako e fan xa Ala matɔxɔ lɔxɔe dɔnxɔe ma.

Mangasanyi

¹³ Wo wo yete magoro dunija mange birin be Marigi xa fe ra. Yaamari soxi e tan nan yi, a findi mange xungbe ra, ¹⁴ a findi mange xa xɛɛrae ra, alo gomina. E fe kobi rabae makiitima, e fe fanyi rabae matɔxɔ. ¹⁵ Ala wama ne wo xa xaxilitaree de balan wo xa wali fanyi saabui ra. ¹⁶ Wo xa jere alo mixi naxee bara xɔɔɔya sɔɔ, kɔnɔ na xɔɔɔya naxa a niya wo xa lu fe jaaxi kui. Wo xa findi Ala xa konyie ra. ¹⁷ Wo xa mixi birin binya. Wo xa wo ngaxakerenyie xanu. Wo xa gaaxu Ala ya ra. Wo xa mange xungbe binya.

Isa xa tɔɔɔɔe misaali

¹⁸ Konyie, wo xa wo yete magoro wo marigie be binye kui, hali e findi mixi xa fe maxɔɔɔxɔxi ra. Wo naxa mixi fanyie xa gbansan xui ratinme, ¹⁹ barima fe fanyi nan a ra tinfe e xa i tɔɔɔɔ tinxintareya ra Ala xa fe ra. ²⁰ Xa wo tɔɔɔɔe nde sɔɔ wo xa wali kobi xa fe ra, fe fanyi mu a ra. Kɔnɔ xa wo tɔɔɔɔe nde sɔɔ wo xa fe fanyi xa fe ra, Ala na kolonma ne wo be.

²¹ Wo xilixi na nan ma, barima Isa fan tɔɔɔɔ ne wo be, na fa findi misaali ra wo be wo birama naxan fɔxɔ ra. ²² «A mu yunubi raba, a mu wule fala.» ²³ E to a konbi, a mu a gbepɔxɔ. E to a tɔɔɔɔ, a mu wɔɔɔɔn xɔɔɔxɔe fala. A naxa kiiti so kiitisa tinxinxi yi ra. ²⁴ A naxa faxa wuri

magalanbuxi ma won ma yunubie xa fe ra, alako won xa fe jaaxi lu na, won xa jere tinxinyi kui. A xa fie nan wo rayalanxi. ²⁵ Wo nu luxi ne alo xuruse rabejinxie, kono yakosi wo bara gbilen wo kantama ma, naxan a joxo saxi wo nii xon ma.

3

Futi xiri

¹ Wo tan ginεe, wo fan xa wo yete magoro wo xa morie be, alako wo xa mori danxaniyataree xa no danxaniyade wo tan e xa ginεe wali ki saabui ra, hali wo mu sese fala e be, ² e xa wo xa maraseniyyenyi nun yaragaaxui gbansan to.

³ Ginεe, wo naxa kata wo yete rayabude xunmasee ra, alo xun denbe, tulirasoe xεema daaxi, xa na mu dugi tofanyie. ⁴ Ginεe xa tofanyi xa findi boje fanyi nan na. Tofanyi nan na ki naxan mu kanama. Na nan tide gbo Ala be. ⁵ Singe ra ginεe seniyyenxie nu na ki ne. E xaxili nu tixi Ala ra, e e yete magoroxi e xa morie be, ⁶ alo Sara naxan nu Iburahima xui rabatuma, a nu fa a xili «n marigi». Wo findixi a tan nan bonsoe ra, xa wo fe fanyi raba, wo mu tin gaaxui yo xa wo xaxili ya iso.

⁷ Wo tan fan, xεmee, wo nun wo xa ginεe, wo xa lu lanyi kui. Wo xa wo bore fahaamu. Xεmee xa a kolon a a senbe gbo a xa ginεe be. Xεmee xa ginεe binya barima wo birin nan ke keren tongoma, naxan findi kisi ra, Ala naxan fima a xa fonisireya kui. Wo xa wo xa ginεe binya, alako Ala xa wo xa maxandi suxu.

Xanunteya

⁸ Wo xa lan wo bore ma, wo xa wo bore fahaamu. Ngaxakerenya xanunteya xa lu wo tagi. Wo kinikini wo bore ma, wo man xa wo yete magoro wo bore be. ⁹ Wo naxa fe jaaxi ꞑꞑꞑ fe jaaxi ra, wo naxa konbi ꞑꞑꞑ konbi ra. Wo lan ne wo xa duba wo bore be, barima wo xilixi na nan ma, alako wo xa dube soto ke ra. A sebexi Kitaabui kui,

¹⁰ «Naxan wama simaya ꞑꞑꞑꞑꞑ ꞑꞑꞑ ma, heeri gbo naxan kui, na kanyi naxa fe kobi fala, wule naxa mini a de kui.

¹¹ A xa gbilen fe jaaxi ꞑꞑꞑ ra.

A jere ki xa fan.

A xa bira bojesa ꞑꞑꞑ ra tunnabexi kui,

¹² barima Marigi ya tixi tinxintose nan na, a tuli matixi e xa maxandi ra.

Kono, a a kobe rasoxi ne fe kobi rabae tan na.»

Kawandi tife

¹³ Nde noma wo tooro de xa fe fanyi rabafe bara wo boje suxu? ¹⁴ Hali wo tooro tinxinyi xa fe ra, wo heeri nan sotoma. Wo naxa gaaxu fe ya ra dunja mixie gaaxuma naxan ya ra, wo boje naxa ifu. ¹⁵ Kono wo xa Ala xa Mixi Sugandixi findi wo Marigi ra wo boje kui. Wo xa fata a xa fe tagi rabade mixie be wo laxi wo xa kisi ra fe naxan ma, ¹⁶ kono wo xa na masenyi ti doyindoyin binye kui. Wo xa na raba boje fixe ra alako wo yaxui naxee wo tooregema Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra, e xa lu yaagi kui. ¹⁷ Xa Ala a ragirima, a fisa i xa tooro fe fanyi xa fe ra, dine i xa tooro fe jaaxi xa fe ra.

¹⁸ Isa tinxintɔɛ fan faxa nɛ kerenyi ra tinxintaree xa yunubie xa fe ra, alako a xa wo maso Ala ra. E naxa a fate faxa, kɔnɔ Ala Xaxili naxa a nii ragbilen a ma. ¹⁹ Ala Xaxili siga nɛ kawandi tide mixie bɛ naxee nu na geeli kui laaxira, naxee singe nu bara tondi Ala xui ratinmede. ²⁰ Ala nu na e mamɛfe Annabi Nuha nu kunkui banbanma temui naxɛ. Mixi solomasaxan gbansan nan kisi kunkui kui ye ma. ²¹ Na fe bara findi misaali ra danxaniyatɔɛ xunxa fe ra, naxan mixi rakisima yi waxati Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa marakeli saabui ra. Na xunxafe ye xɔɔra, a mu nɔxɔɛ bama mixi fate, kɔnɔ a findima nate tongoe nan na Ala mabiri. ²² Isa bara te Ala yirefanyi ma ariyanna. Malekɛɛ, pinneɛ, nun sɛnbɛmae birin na a xa yaamari bun ma.

4

Keɓa masarafe

¹ Isa xa tɔɔre dunija bendɛ fupɪ fari, a xa findi misaali ra wo bɛ, naxan a niyama wo xa li-maniya. Danxaniyatɔɛ naxan fate jaxankatama, na bara yunubi fe lu na. ² Na kui, a bara dunija waxɔnfe lu na, a xa bira Ala waxɔnfe fɔxɔ ra a xa simaya kui naxan luxi. ³ Wo temui naxan nabaxi dunija waxɔnfe fɔxɔ ra, na bara wasake. Wo bara bu dunija fe kobi kui alɔ yɛnɛ rabafe, siisife, xulunyi jaaxi, beere minfe, nun kuye batufe, naxan findixi fe jaaxi ra. ⁴ Dunija mixie de bara ixara, barima wo mu birama e fɔxɔ ra sɔnɔn na dunija fee rabade. Na kui, e wo xili kanama, ⁵ kɔnɔ e dentɛge sama nɛ kiitisa

be, naxan fama mixi baloxie nun faxamixie makiitide. ⁶ Na nan a ra, Ala xa xibaaru fanyi naxa iba faxamixie fan be, alako Ala xa e nii rakisi, hali mixie to bara ge e fate tan makiitide.

Wo bore malife

⁷ Loxo donxoe bara makore. Wo xa wo xaxili raxara, wo xa wo yete suxu, alako wo xa no Ala maxandide. ⁸ A gbengbenyi wo xa wo bore xanu a fanyi ra, barima xanunteya yunubi gbegbe nan makotoma. ⁹ Wo xa wo bore rasene boje fanyi ra, hali wo mu a findi woyen xunxuri ra. ¹⁰ Ala hinnexi wo ra ki naxe, wo fan xa hinne wo bore ra na ki ne, alako wo xa findi Ala xa walike fanyie ra, naxee a xa hinne itaxunma. ¹¹ Xa mixi wama masenyi nde tife, a xa Ala xa masenyi ti. Xa mixi wama a boore malife, a xa na raba Ala senbe ra, alako Ala xa matoxoe soto a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra. Matoxoe nun senbe na a be abadan. Amina.

Isayankae xa tooe

¹² N xanuntenyie, na jaxankate naxa wo terenna, wo naxan tofe. Fe neene mu a ra. ¹³ Toofofe alo Ala xa Mixi Sugandixi toofo ki naxe, na xa findi seewe ra wo be, alako wo man xa jalexin a xa noe masen loxoe. ¹⁴ Xa e wo konbi Ala xa Mixi Sugandixi xili xa fe ra, heeri na wo be, barima Ala Xaxili noroxi na wo ma. ¹⁵ Wo naxa jaxankate soto nii bafe ma, muje tife ma, fe kobi rabafe ma, xa na mu a ra naafixiya ma. ¹⁶ Kono xa wo jaxankate soto barima Isayankae nan wo ra, wo naxa yaagi, wo xa Ala matoxo Isayanka xili xa fe ra.

¹⁷ Naxankate waxati bara wa folofe Ala xa nama ma. Xa a folo won tan ma, a raponma danxaniyataree ma di? ¹⁸ «Xa tinxintoe kisife xoroxo, Ala kolontare nun yunubitoe tan luma di?» ¹⁹ Mixi naxee naxankatama, barima e na Ala waxonfe rabafe, e xa e xaxili ti e Daali Mange ra naxan xa lanlanteya mu kanama.

5

Marasie

¹ Danxaniyatoe kuntigie, n bara wo ralimaniya. Kuntigi nan n fan na alo wo tan. N seedepoxoya bama Isa xa toore xa fe ra. Isa na fa a xa noore masende dunjina be, n fan a sotoma ne. ² Wo xa wo pengi sa Ala xa nama xon ma naxan na wo xa kantari bun ma, alo xuruse kante menima a xa goore ma ki naxe. Wo xa danxaniyatoe danxun wo janige ra alo Ala wama a xon ma ki naxe. Wo naxa na raba alo e na wo karaxan. Wo naxa a raba kobiri geeni xa fe ra, wo xa a raba wo boje birin na. ³ Wo naxa danxaniyatoe yamari a xoroxoe ra, naxee bara taxu wo ra. Wo xa findi misaali ra e be. ⁴ Xuruse kantama xungbe na fa, a wo binyama noore ra naxan mu masarama.

⁵ Fonikee, wo fan xa wo yete magoro forie be. Wo xa wo yete magoro wo bore be, barima a sebexi,

«Ala yete igboe gerema ne,
kono a hinnema yete magoree ra.»

⁶ Wo xa wo yete magoro Ala senbe bun ma, alako a xa wo xa fe ite a waxati.

⁷ Wo xa wo xa kontofili birin so a yi ra, barima a pengi sama wo xon ma. ⁸ Wo wo noxo sa

wo yete xon ma. Wo naxa yanfa. Wo yaxui Ibulisa na fe birin nabafe alako a xa wo xa fe kana. A luxi alo yete naxan mixi fenfe a xa a don. ⁹ Wo ti a kanke i wo sabatixi ra wo xa danxaniya kui. Wo a kolon a Sentane danxaniyatɔe birin tɔɔɔfe na ki ne dunija kui. ¹⁰ Wo na ge tɔɔɔde dondoronti, Ala hinnente fama wo xa fe yailande, a wo ralimaniya, a senbe so wo yi naxan mu kanama. Ala wo xilixi ne a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra wo xa lu a xa nɔɔe bun ma abadan.

¹¹ Senbe na Ala nan be abadan. Amina.

Nungui

¹² N bara yi bataaxe sebe wo ma, n ngaxak-erenyi duluxɔtɔxi Silasi saabui ra, alako n xa wo ralimaniya, n xa seedeɔɔɔya ba a wo na Ala xa hinne yati nan bun ma. ¹³ Isayanka naxee na Babilon, Ala naxee sugandixi alo wo tan, nee bara wo xɛebu, a nun n ma di Maraki. ¹⁴ Wo wo bore xɛebu xanunteya sunbui ra. Ala xa wo boɔe sa, wo tan naxee na Isa fɔxɔ ra.

Soso Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila
The Holy Bible in the Susu language of Guinea (Soso
Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila Bible)

copyright © 2015 Mission Évangélique Réformée Néerlandaise et les
Traducteurs Pionniers de la Bible

Language: Susu

Contributor: Mission Évangélique Réformée Néerlandaise

This translation is made available to you under the terms of the Creative
Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it
in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
please contact the respective copyright owners.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source
files dated 29 Jan 2022

f1d08866-ea3e-5b9b-b506-e7690c5c61d2